Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria C

C/2026/901

11.2.2026

KOMUNIKAT KOMISJI

Wytyczne Komisji dotyczące wdrożenia funkcji składania deklaracji dla dostawców usług medialnych zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2024/1083 (europejskiego aktu o wolności mediów)

(C/2026/901)

1. **WPROWADZENIE**

1. W art. 18 europejskiego aktu o wolności mediów (rozporządzenie (UE) 2024/1083 ([1])) przewidziano zestaw gwarancji dla dostawców usług medialnych. Gwarancje te odnoszą się do moderowania treści dostawców usług medialnych przez dostawców bardzo dużych platform internetowych (zwanych dalej „dostawcami VLOP") ([2]), gdy takie moderowanie opiera się na odpowiednich warunkach korzystania z usług tych dostawców. Aby skorzystać z tych gwarancji, dostawcy usług medialnych muszą zadeklarować, że spełniają szereg elementów wymienionych w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)–g) europejskiego aktu o wolności mediów. Aby to ułatwić, w art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów zobowiązano dostawców VLOP do wprowadzenia funkcji umożliwiającej dostawcom usług medialnych złożenie tej deklaracji.

2. Zgodnie z art. 18 ust. 9 europejskiego aktu o wolności mediów zadaniem Komisji jest wydawanie wytycznych w celu ułatwienia skutecznego wdrożenia funkcji, o której mowa w art. 18 ust. 1. W motywie 53 europejskiego aktu o wolności mediów wskazano ponadto, że wytyczne powinny przyczyniać się do zminimalizowania ryzyka potencjalnego nadużywania tej funkcji, w szczególności przez dostawców usług medialnych systematycznie uczestniczących w działaniach dezinformacyjnych, manipulujących informacjami i ingerujących w informacje, w tym dostawców usług medialnych kontrolowanych przez niektóre państwa trzecie, z uwzględnieniem kryteriów, które mają zostać opracowane przez Europejską Radę ds. Usług Medialnych w odniesieniu do dostawców usług medialnych spoza Unii. W motywie doprecyzowano, że wytyczne mogą obejmować ustalenia dotyczące udziału uznanych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji fact-checkingowych, w przeglądzie deklaracji, oraz dotyczące konsultacji z krajowymi władzami i organami regulacyjnymi lub organami współregulacyjnymi i samoregulacyjnymi. Taki udział mógłby na przykład wiązać się z możliwością sygnalizowania przez te organizacje dostawcom VLOP wszelkich potencjalnych kwestii dotyczących przestrzegania przez dostawców usług medialnych odpowiednich elementów złożonej deklaracji.

3. Niniejsze wytyczne mają na celu ułatwienie stosowania przepisów poprzez określenie zasadniczych cech projektowych i operacyjnych, jakie powinna posiadać funkcja składania deklaracji. Cechy te powinny przyczyniać się do zapewnienia, aby funkcja składania deklaracji była łatwa do znalezienia, łatwa w obsłudze i łatwo dostępna dla dostawców usług medialnych, przy jednoczesnym zapewnieniu dostawcom VLOP elastyczności niezbędnej do dostosowania tych cech do specyfiki ich usług oraz modeli biznesowych.

4. Przy opracowywaniu niniejszych wytycznych Komisja przeprowadziła ukierunkowane konsultacje z udziałem odpowiednich zainteresowanych stron, w tym przedstawicieli dostawców VLOP, dostawców usług medialnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i organizacji fact-checkingowych, a także organów regulacyjnych.

5. Niniejsze wytyczne odzwierciedlają przedstawioną przez Komisję interpretację art. 18 europejskiego aktu o wolności mediów. Jedynie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej może dokonać ostatecznej i autorytatywnej wykładni prawa Unii.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1083 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnych ram dla usług medialnych na rynku wewnętrznym i zmiany dyrektywy 2010/13/UE (europejski akt o wolności mediów) (Dz.U. L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

([2]) Platformy internetowe, których średnia liczba aktywnych użytkowników w UE wynosi co najmniej 45 mln miesięcznie, wskazane przez Komisję zgodnie z art. 33 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych) (Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1).

6. W sekcji 2 niniejszych wytycznych określono ich zakres i cel. W sekcji 3 określono minimalne ogólne cechy, które zdaniem Komisji powinna mieć funkcja składania deklaracji. W sekcji 4 przedstawiono wytyczne dotyczące elementów podlegających deklaracji zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)–g) europejskiego aktu o wolności mediów, które to wytyczne mogłyby pomóc zarówno dostawcom usług medialnych, jak i dostawcom VLOP w składaniu deklaracji. W sekcji 5 Komisja przedstawiła inne aspekty związane z rozpatrywaniem deklaracji. W sekcji 6 określono rozwiązania umożliwiające dostawcom VLOP konsultowanie się z władzami lub organami regulacyjnymi lub przedstawicielami mechanizmu współregulacji lub samoregulacji w przypadkach, gdy istnieją „uzasadnione wątpliwości" co do zgodności dostawców usług medialnych z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) europejskiego aktu o wolności mediów. W sekcji 7 przedstawiono wytyczne Komisji dotyczące ogólnych zasad udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji fact-checkingowych, w przeglądzie deklaracji.

2. **ZAKRES WYTYCZNYCH**

7. Zgodnie z art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów dostawcy VLOP są zobowiązani do udostępnienia dostawcom usług medialnych, którzy są odbiorcami ich usług, funkcji składania deklaracji. W motywie 53 europejskiego aktu o wolności mediów doprecyzowano ponadto, że dostawcami VLOP, którzy powinni ustanowić funkcję składania deklaracji, są ci dostawcy, którzy zapewniają dostęp do treści medialnych.

8. W celu doprecyzowania adresatów oraz zakresu obowiązków określonych w art. 18 ust. 1 Komisja stoi na stanowisku, że należy uwzględnić wszystkie elementy definicji „usługi medialnej" zawartej w europejskim akcie o wolności mediów. W szczególności, zgodnie z art. 2 pkt 1 europejskiego aktu o wolności mediów, „usługa medialna" oznacza usługę, przy czym podstawowym celem tej usługi lub jej dającej się oddzielić części jest dostarczanie dowolnymi środkami ogółowi odbiorców audycji lub publikacji prasowych, za które odpowiedzialność redakcyjną ponosi dostawca usług medialnych, w celach informacyjnych, rozrywkowych lub edukacyjnych. Art. 2 pkt 1 europejskiego aktu o wolności mediów należy również interpretować w związku z definicją „dostawcy usług medialnych" zawartą w art. 2 pkt 2, zgodnie z którą dostawcę takiego należy rozumieć jako „osobę fizyczną lub prawną, która prowadzi działalność zawodową polegającą na świadczeniu usługi medialnej […]". W motywie 9 europejskiego aktu o wolności mediów podkreślono ponadto zawodowy charakter działalności jako czynnik rozstrzygający, który należy uwzględnić przy identyfikacji osób prawnych lub fizycznych świadczących usługę medialną. W motywie 9 europejskiego aktu o wolności mediów uznano również, że dostawcy usług medialnych mogą działać na rynku wewnętrznym w różnych formach, oraz wskazano, że definicję dostawcy usług medialnych należy rozumieć jako uwzględniającą szerokie spektrum profesjonalnych podmiotów medialnych, w tym freelancerów.

9. Jak wyjaśniono w motywie 50 europejskiego aktu o wolności mediów, celem art. 18 europejskiego aktu o wolności mediów jest ochrona wolności i pluralizmu mediów w środowisku cyfrowym poprzez zminimalizowanie wpływu decyzji dotyczących moderowania treści na rzetelność redakcyjną dostawców usług medialnych oraz na obieg informacji, które są wiarygodne i tworzone zgodnie ze standardami redakcyjnymi i zawodowymi. Art. 18 europejskiego aktu o wolności mediów ma na celu ochronę zawodowej działalności dziennikarskiej dostawców usług medialnych, którzy ponoszą odpowiedzialność redakcyjną za swoje programy lub publikacje prasowe, obejmującą w szczególności kwestie leżące w interesie publicznym, zagadnienia społeczne lub zjawiska kulturowe, które ostatecznie przyczyniają się do dyskursu publicznego i debaty demokratycznej ([3]).

10. W związku z tym obowiązek ustanowienia funkcji składania deklaracji na podstawie art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów powinien – zgodnie z motywem 53 europejskiego aktu o wolności mediów – obejmować dostawców VLOP zapewniających dostęp do treści medialnych, a mianowicie tych, którzy przechowują i rozpowszechniają publicznie informacje obejmujące programy lub publikacje prasowe wytwarzane przez dostawców usług medialnych zgodnie ze standardami redakcyjnymi i zawodowymi, ponieważ objęcie tym obowiązkiem innych dostawców VLOP, takich jak internetowe platformy handlowe lub platformy udostępniające treści dla dorosłych, byłoby nieproporcjonalne lub nieistotne pod względem celu tego przepisu.

([3]) Niniejsze wytyczne powinny pozostawać bez uszczerbku dla przepisów mających zastosowanie do treści dostarczanych przez dostawców usług medialnych, które mogą stanowić reklamę, w tym reklamę polityczną, lub informacje handlowe zdefiniowane w innych aktach ustawodawczych UE, takich jak akt o usługach cyfrowych, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 (Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1), i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/900 z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej (Dz.U. L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

3. **OGÓLNE CECHY FUNKCJI SKŁADANIA DEKLARACJI**

11. Celem niniejszej sekcji jest przedstawienie wytycznych dotyczących wdrażania funkcji składania deklaracji. Celem jest zapewnienie, w możliwie największym stopniu, aby funkcja ta była wdrażana przez dostawców VLOP w sposób spójny i skuteczny, bez uszczerbku dla różnych modeli biznesowych oraz specyfiki każdego z dostawców.

12. Funkcja składania deklaracji, którą dostawcy VLOP są zobowiązani wprowadzić na podstawie art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów, stanowi kluczowy warunek umożliwiający dostawcom usług medialnych korzystanie z gwarancji zabezpieczających przed nieuzasadnionymi decyzjami w zakresie moderowania treści uznanych za niezgodne z warunkami korzystania z usług dostawców VLOP.

13. Funkcja powinna stanowić integralną część infrastruktury dostawców VLOP. Powinna przyjmować postać wyodrębnionej i wyraźnie widocznej funkcji w ich interfejsie, tak aby dostawcy usług medialnych mogli ją łatwo znaleźć i uzyskać do niej dostęp, na przykład za pośrednictwem swoich kont na platformie.

14. Funkcja ta powinna zostać zaprojektowana jako standardowy kwestionariusz, dostępny we wszystkich językach urzędowych każdego państwa członkowskiego, w którym dostawcy VLOP oferują usługi. W szczególności kwestionariusz ten powinien składać się z wstępnie wypełnionej listy pól wyboru, którą dostawcy usług medialnych mogą uzupełnić w celu zadeklarowania, że spełniają poszczególne elementy określone w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)–e) europejskiego aktu o wolności mediów. Kwestionariusz powinien umożliwiać dostawcom usług przekazanie informacji, o których mowa w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. f) i g) europejskiego aktu o wolności mediów, na przykład za pośrednictwem pola wprowadzania danych lub sekcji, w której można dodawać załączniki.

15. Dostawcy VLOP powinni zapewnić, aby funkcja obejmowała możliwość zadeklarowania przez dostawców usług medialnych wszystkich kont, które prowadzą na danej platformie, w ramach jednego zgłoszenia. Rozwiązanie to ograniczyłoby obciążenia administracyjne dla tych dostawców usług medialnych, którzy prowadzą na danej platformie wiele kont, ponieważ nie byliby oni zobowiązani do składania odrębnych i indywidualnych deklaracji dla każdego ze swoich kont.

16. Aby zapobiec składaniu deklaracji automatycznie wypełnianych przez boty lub inne zautomatyzowane oprogramowanie, dostawcy VLOP powinni zapewnić, by funkcja obejmowała możliwość opatrzenia deklaracji datą oraz złożenia podpisu elektronicznego przez dostawców usług medialnych, a także ich uwierzytelnienia i weryfikacji za pomocą całkowicie automatycznego publicznego testu Turinga do rozróżniania ludzi i komputerów (CAPTCHA) lub podobnych protokołów służących do odróżniania użytkowników będących ludźmi od zautomatyzowanego oprogramowania.

17. Funkcja ta powinna również obejmować opcjonalną możliwość pozwalającą dostawcom usług medialnych na przesyłanie wszelkich informacji związanych ze spełnianiem elementów zadeklarowanych zgodnie z art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów, które uznają za istotne dla poparcia swoich deklaracji. W tym kontekście dostawcy usług medialnych powinni mieć możliwość wskazania, czy te dodatkowe informacje uzupełniające mogą zostać udostępnione publicznie. W każdym przypadku możliwość skorzystania z tej opcjonalnej funkcji w celu przekazania dodatkowych informacji uzupełniających powinna pozostawać wyłącznie w gestii dostawców usług medialnych. W związku z tym brak dodatkowych dokumentów uzupełniających nie powinien skutkować uznaniem deklaracji za niekompletną ani stanowić podstawy do jej odrzucenia.

18. Funkcja obsługiwana przez dostawców VLOP powinna umożliwiać przesłanie dostawcy usług medialnych, którego dotyczy dana deklaracja, automatycznego komunikatu potwierdzającego jej otrzymanie po złożeniu. Komunikat ten powinien również zawierać dane kontaktowe dostawcy VLOP, w tym adres e-mail, za pośrednictwem którego dostawca usług medialnych może komunikować się bezpośrednio i szybko, zgodnie z art. 18 ust. 3 europejskiego aktu o wolności mediów.

19. Dostawcy usług medialnych powinni mieć możliwość monitorowania swoich deklaracji i zarządzania ich statusem za pośrednictwem swoich kont na platformie oraz aktualizowania, zmieniania lub wycofywania deklaracji w dowolnym momencie. Aktualizacja lub zmiana deklaracji, która została już przyjęta, nie powinna być bardziej uciążliwa niż złożenie deklaracji pierwotnej ani wymagać ponownego jej złożenia.

20. Dostawcy VLOP powinni udostępniać otrzymane deklaracje publicznie w łatwo dostępnym i nadającym się do odczytu maszynowego formacie. To samo powinno dotyczyć wszelkich dodatkowych informacji uzupełniających, o których mowa powyżej w pkt 17, zgodnie z wymogiem określonym w art. 18 ust. 2 europejskiego aktu o wolności mediów.

21. W celu zwiększenia świadomości istnienia funkcji składania deklaracji oraz ułatwienia korzystania z niej Komisja zachęca dostawców VLOP, by aktywnie promowali tę funkcję wśród odbiorców swoich usług. Można to osiągnąć na przykład poprzez uwzględnienie tej funkcji w warunkach korzystania z usług, a także poprzez przedstawienie ogólnego wyjaśnienia dotyczącego sposobu składania deklaracji po uruchomieniu tej funkcji lub poprzez ustanowienie w tym celu wyspecjalizowanego punktu kontaktowego.

4. **POSZCZEGÓLNE ELEMENTY DEKLARACJI**

22. Poniższe podsekcje zawierają wytyczne dotyczące niektórych aspektów związanych z poszczególnymi elementami wymienionymi w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)–g), które powinny zostać ujęte w deklaracji składanej przez dostawcę usług medialnych.

4.1. **Elementy związane z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i f)**

23. Zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i f) europejskiego aktu o wolności mediów funkcja składania deklaracji powinna pozwalać dostawcom usług medialnych deklarować, że są dostawcami usług medialnych oraz że przestrzegają art. 6 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów, a także podać swoją nazwę prawną oraz dane kontaktowe, w tym adres e-mail, który najlepiej, aby był specjalną skrzynką pocztową umożliwiającą stabilny kanał komunikacji, z którego dostawca VLOP może korzystać w celu szybkiej i bezpośredniej komunikacji z tymi dostawcami.

24. Na potrzeby rozpatrywania deklaracji oraz ułatwienia identyfikacji dostawców usług medialnych dostawcy VLOP mogą korzystać z publicznie dostępnych unijnych lub krajowych baz danych zawierających aktualne i kompleksowe informacje na temat dostawców usług medialnych oraz struktury ich własności. Do takich baz danych należą Monitor własności mediów w Europie ([4]) lub krajowe bazy danych dotyczące własności mediów ustanowione zgodnie z art. 6 ust. 2 europejskiego aktu o wolności mediów. Kontakty między dostawcami VLOP a odpowiednimi organami krajowymi odpowiedzialnymi za krajowe bazy danych mogłaby ułatwiać Europejska Rada ds. Usług Medialnych (zwana dalej „Radą").

25. Dostawcy VLOP mogą również korzystać z bazy MAVISE ([5]), czyli scentralizowanej bazy danych o bezpłatnym dostępie, zarządzanej przez Europejskie Obserwatorium Audiowizualne. Baza MAVISE zawiera informacje dotyczące państwa, którego jurysdykcji podlegają dostawcy audiowizualnych usług medialnych dostępnych na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zgodnie z dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych.

26. W tym kontekście w ramach opcjonalnej funkcji opisanej powyżej w pkt 17 dostawcy usług medialnych mogliby zamieścić bezpośrednie łącze do baz danych, o których mowa powyżej w pkt 24 i 25, oraz do witryny internetowej zawierającej informacje wymagane na podstawie art. 6 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów.

4.2. **Elementy, związane z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. c)**

27. Zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) europejskiego aktu o wolności mediów funkcja składania deklaracji musi pozwalać dostawcom usług medialnych deklarować, że są redakcyjnie niezależni od państw członkowskich, partii politycznych, państw trzecich oraz podmiotów kontrolowanych lub finansowanych przez państwa trzecie.

([4]) EurOMo (Monitor własności mediów w Europie).
([5]) Baza danych MAVISE.

28. W ramach opcjonalnej funkcji opisanej powyżej w pkt 17 dostawcy usług medialnych mogliby przesyłać odpowiednie informacje, takie jak środki wewnętrzne, polityki lub procedury wdrożone przez nich w celu utrzymania i wzmacniania swojej niezależności redakcyjnej. W tym celu dostawcy usług medialnych mogliby czerpać inspirację z zalecenia Komisji w sprawie wewnętrznych gwarancji niezależności redakcyjnej i przejrzystości własności w sektorze mediów, które zawiera niewyczerpujący i niestanowiący katalogu zamkniętego zestaw dobrowolnych środków służących ochronie niezależności i rzetelności decyzji redakcyjnych ([6]).

29. Opcjonalna funkcja opisana powyżej w pkt 17 mogłaby również umożliwiać dostawcom usług medialnych wskazanie, że nie podlegają oni żadnym środkom ograniczającym aktualnie nałożonym przez Unię Europejską, w szczególności z uwagi na brak niezależności redakcyjnej ([7]).

4.3. **Elementy związane z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) i g)**

30. Zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) europejskiego aktu o wolności mediów funkcja ta pozwala dostawcom usług medialnych deklarować, (i) że podlegają wymogom regulacyjnym dotyczącym ponoszenia odpowiedzialności redakcyjnej w jednym lub większej liczbie państw członkowskich i nadzorowi ze strony właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych lub (ii) że stosują się do mechanizmu współregulacji lub samoregulacji obejmującego standardy redakcyjne, który jest powszechnie uznawany i akceptowany we właściwym sektorze mediów w co najmniej jednym państwie członkowskim.

31. Elementy te mają charakter alternatywny, a nie kumulatywny. W związku z tym dostawca usług medialnych, który zadeklaruje, że podlega wymogom regulacyjnym dotyczącym ponoszenia odpowiedzialności redakcyjnej oraz nadzorowi ze strony właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych, nie jest zobowiązany do jednoczesnego deklarowania, że stosuje się do mechanizmu współregulacji lub samoregulacji obejmującego standardy redakcyjne, który jest powszechnie uznawany i akceptowany we właściwym sektorze mediów w co najmniej jednym państwie członkowskim – i odwrotnie.

32. W ramach opcjonalnej funkcji opisanej powyżej w pkt 17 dostawcy usług medialnych mogliby przedkładać dowody na poparcie swojej deklaracji złożonej zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) ([8]). Zachęca się również dostawców usług medialnych do przekazywania informacji uzupełniających dotyczących mechanizmu współregulacji lub samoregulacji obejmującego standardy redakcyjne, do którego się stosują ([9]).

33. Komisja uznaje, że poziom rozwoju mechanizmów współregulacji lub samoregulacji może być różny w poszczególnych państwach członkowskich. W związku z tym Komisja jest zdania, że Rada, w ramach swojego ogólnego zadania polegającego na promowaniu spójnego i skutecznego stosowania europejskiego aktu o wolności mediów, mogłaby wspierać i ułatwiać opracowywanie skutecznych, spójnych i skoordynowanych krajowych inicjatyw w zakresie współregulacji lub samoregulacji, w tym w kontekście zorganizowanego dialogu na podstawie art. 19 tego aktu.

34. Do celów art. 18 europejskiego aktu o wolności mediów mechanizmy współregulacji lub samoregulacji mają na celu zagwarantowanie skutecznego zarządzania standardami redakcyjnymi, w pełnej niezależności od interesów państwowych, politycznych i handlowych, oraz prowadzenie działalności w sposób przejrzysty, a także często powierza się im nadzorowanie zgodności z odpowiednimi normami etycznymi i zawodowymi

35. Przykłady takich mechanizmów współregulacji lub samoregulacji obejmują krajowe rady ds. mediów i prasy, a także zrzeszenia lub stowarzyszenia zawodowe nadzorujące zawód dziennikarza i regulujące standardy redakcyjne.

([6]) Zalecenie Komisji (UE) 2022/1634 z dnia 16 września 2022 r. w sprawie wewnętrznych gwarancji niezależności redakcyjnej i przejrzystości własności w sektorze mediów (Dz.U. L 245 z 22.9.2022, s. 56).

([7]) Aktualny wykaz środków ograniczających nałożonych obecnie przez Unię Europejską jest dostępny w następującej witrynie internetowej: https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/.

([8]) Przykłady mogą obejmować certyfikaty lub stosowną dokumentację rady ds. prasy, mediów lub etyki ustanowionej w jednym z państw członkowskich lub podanie linku do witryny internetowej danej rady.

([9]) Przykłady obejmują środki podjęte w ramach danego mechanizmu w celu zapewnienia zgodności z jego normami lub procedury rozpatrywania skarg dotyczących nieprzestrzegania przepisów i procedury podejmowania działań następczych w związku z tymi skargami.

36. Zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. g) europejskiego aktu o wolności mediów funkcja ta umożliwia dostawcom usług medialnych podanie danych kontaktowych, w tym nazw, adresów e-mail lub numerów telefonów, odpowiednich punktów kontaktowych właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych lub przedstawicieli właściwych mechanizmów współregulacji lub samoregulacji, o których mowa w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) tego aktu. W związku z tym zachęca się Radę do wspierania dostawców usług medialnych i dostawców VLOP poprzez dostarczanie aktualnego wykazu właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych oraz poprzez gromadzenie informacji na temat odpowiednich mechanizmów współregulacji i samoregulacji funkcjonujących w państwach członkowskich.

4.4. **Elementy związane z warunkiem, o którym mowa w art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. e)**

37. Przedstawione poniżej wytyczne dotyczące stosowania art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. e) europejskiego aktu o wolności mediów pozostają bez uszczerbku dla art. 50 aktu w sprawie sztucznej inteligencji (rozporządzenie (UE) 2024/1689) oraz dla wszelkich wytycznych lub kodeksów praktyk wydanych na podstawie art. 50 ust. 7 i art. 96 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) tego rozporządzenia ([10]).

38. Zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. e) europejskiego aktu o wolności mediów funkcja musi pozwalać dostawcom usług medialnych deklarować, że nie dostarczają treści generowanych przez systemy sztucznej inteligencji bez poddawania takich treści weryfikacji przez człowieka lub kontroli redakcyjnej.

39. W ramach opcjonalnej funkcji opisanej w pkt 17 powyżej dostawcy usług medialnych mogliby wymieniać się informacjami na temat swoich praktyk w zakresie weryfikacji przez człowieka lub kontroli redakcyjnej treści generowanych przez systemy sztucznej inteligencji.

40. Informacje te mogą na przykład odnosić się do konkretnych funkcji lub ról w organizacji dostawcy usług medialnych, którym powierzono redakcyjny przegląd treści generowanych przez systemy sztucznej inteligencji lub przejęcie odpowiedzialności redakcyjnej za takie treści.

41. W każdym przypadku Komisja przypomina, że ochrona przewidziana w art. 18 europejskiego aktu o wolności mediów w odniesieniu do moderowania treści przez dostawców VLOP skutkującego zawieszeniem świadczenia ich usług pośrednictwa internetowego w odniesieniu do treści dostarczanych przez dostawcę usług medialnych obejmuje wszystkie treści dostarczane przez dostawców usług medialnych, w tym treści generowane lub modyfikowane przez systemy sztucznej inteligencji, pod warunkiem że dostawcy usług medialnych poddają takie treści weryfikacji przez człowieka lub kontroli redakcyjnej, zgodnie z informacjami wskazanymi przez nich w deklaracjach.

5. **INNE ASPEKTY ZWIĄZANE Z ROZPATRYWANIEM DEKLARACJI**

42. Aby zapewnić rozpatrywanie złożonych deklaracji w rozsądnych ramach czasowych i bez zbędnej zwłoki, zgodnie z wymogami art. 18 ust. 3 zdanie ostatnie europejskiego aktu o wolności mediów, dostawcy VLOP powinni przetwarzać deklaracje indywidualnie i w sposób ciągły w momencie ich otrzymania. W szczególności nie powinni ograniczać składania i przetwarzania deklaracji do określonych okresów.

43. Decyzja o przyjęciu, odrzuceniu lub unieważnieniu deklaracji powinna opierać się wyłącznie na elementach zadeklarowanych zgodnie z art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów. Decyzja o przyjęciu, odrzuceniu lub unieważnieniu deklaracji nie powinna opierać się na tym, czy treści dostawcy usług medialnych są zgodne z warunkami korzystania z usług dostawcy VLOP czy nie.

([10]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (Dz.U. L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

44. Dostawcy VLOP mogą unieważnić deklarację, która została wcześniej przyjęta, wyłącznie w przypadku gdy dany dostawca usług medialnych przestanie spełniać jeden lub więcej elementów zadeklarowanych zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. a)–e) europejskiego aktu o wolności mediów.

45. Aby ułatwić identyfikację potencjalnych problemów ze zgodnością w odniesieniu do deklaracji, właściwe krajowe władze lub organy regulacyjne lub przedstawiciele mechanizmu współregulacji lub samoregulacji mogą powiadomić dostawców VLOP o niespełnianiu przez dostawcę usług medialnych co najmniej jednego z elementów zadeklarowanych zgodnie z art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów. Fakt ten mogą zasygnalizować również organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacje fact-checkingowe, takie jak te, o których mowa w pkt 57, zgodnie z motywem 53 europejskiego aktu o wolności mediów.

46. W przypadku gdy brak spełnienia jednego lub większej liczby elementów zadeklarowanych zgodnie z art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów został zasygnalizowany przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacje fact-checkingowe, takie jak te, o których mowa w pkt 57, dostawcy VLOP powinni zwrócić się o potwierdzenie tej kwestii do właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych lub przedstawicieli właściwego mechanizmu współregulacji lub samoregulacji.

47. W tym kontekście dostawcy VLOP powinni zapewnić dostępność osoby do kontaktu na potrzeby wymiany informacji z dostawcami usług medialnych, z właściwymi krajowymi władzami lub organami regulacyjnymi lub przedstawicielami właściwych mechanizmów współregulacji lub samoregulacji oraz z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacjami fact-checkingowymi, takimi jak te, o których mowa w pkt 57.

48. W przypadku odrzucenia lub unieważnienia deklaracji dostawcy VLOP powinni bez zbędnej zwłoki poinformować danego dostawcę usług medialnych o swojej decyzji. Informując danego dostawcę usług medialnych, dostawcy VLOP powinni wskazać powody odrzucenia lub unieważnienia deklaracji oraz odnieść się do środków odwoławczych przysługujących dostawcom usług medialnych na podstawie art. 18 ust. 7 europejskiego aktu o wolności mediów.

6. **KONSULTACJE Z KRAJOWYMI WŁADZAMI I ORGANAMI REGULACYJNYMI LUB PRZEDSTAWICIELAMI MECHANIZMU WSPÓŁREGULACJI LUB SAMOREGULACJI W PRZYPADKU UZASADNIONYCH WĄTPLIWOŚCI**

49. Zgodnie z art. 18 ust. 1 akapit ostatni europejskiego aktu o wolności mediów, w przypadku gdy istnieją uzasadnione wątpliwości co do tego, czy dostawca usług medialnych spełnia wymogi określone w deklaracji złożonej na podstawie art. 18 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) tego aktu, tj. czy podlega wymogom regulacyjnym dotyczącym ponoszenia odpowiedzialności redakcyjnej w jednym lub większej liczbie państw członkowskich i nadzorowi ze strony właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych lub czy stosuje się do mechanizmu współregulacji lub samoregulacji obejmującego standardy redakcyjne, który jest powszechnie uznawany i akceptowany we właściwym sektorze mediów w co najmniej jednym państwie członkowskim, dostawcy VLOP powinni zwrócić się o potwierdzenie w tej sprawie do właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych lub do przedstawicieli właściwego mechanizmu współregulacji lub samoregulacji.

50. W motywie 53 europejskiego aktu o wolności mediów wyjaśniono, że skontaktowanie się z krajowymi władzami lub organami regulacyjnymi lub z przedstawicielami mechanizmu współregulacji lub samoregulacji umożliwiłoby dostawcy VLOP potwierdzenie, czy dostawca usług medialnych podlega wymogom regulacyjnym lub stosuje się do mechanizmów współregulacji lub samoregulacji. W motywie tym wskazano, że w stosownych przypadkach dostawcy VLOP mogą polegać dostępnych informacjach dotyczących przestrzegania odpowiednich wymogów i mechanizmów, takich jak normy opracowane przez branżę lub inne odpowiednie kodeksy postępowania.

51. W tym kontekście „uzasadnione wątpliwości" powstałyby, gdyby dostawcy VLOP nie mogli ustalić na podstawie informacji przedstawionych przez dostawcę usług medialnych w jego deklaracji, czy dany dostawca usług medialnych podlega wymogom regulacyjnym, czy też stosuje się do wymogów dotyczących współregulacji lub samoregulacji. Sytuacja taka miałaby miejsce na przykład wówczas, gdy informacje dotyczące członkostwa w radach ds. prasy nie są publicznie dostępne lub gdy dostawca usług medialnych nie figuruje w publicznie dostępnych rejestrach właściwych krajowych władz lub organów regulacyjnych wskazanych w deklaracji.

52. Jeżeli na podstawie art. 18 ust. 1 akapit ostatni europejskiego aktu o wolności mediów prowadzone są konsultacje z właściwymi krajowymi władzami lub organami regulacyjnymi, powinny one potwierdzić, czy dany dostawca usług medialnych podlega wymogom regulacyjnym dotyczącym ponoszenia odpowiedzialności redakcyjnej i nadzorowi. Do celów takiego potwierdzenia właściwe krajowe władze lub organy regulacyjne mogą wziąć pod uwagę: (i) krajowe przepisy mające zastosowanie do dostawcy usług medialnych; (ii) kryteria, na podstawie których dostawca usług medialnych podlega ich jurysdykcji i kompetencjom regulacyjnym; (iii) dostępne krajowe rejestry lub wykazy, w których ujęto danego dostawcę usług medialnych, oraz (iv) odpowiednie przepisy określające uprawnienia regulacyjne przysługujące im wobec dostawcy usług medialnych.

53. Do celów potwierdzenia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 akapit ostatni europejskiego aktu o wolności mediów, mechanizm współregulacji lub samoregulacji, który jest powszechnie uznawany i akceptowany w sektorze mediów w co najmniej jednym państwie członkowskim, może uwzględniać informacje dotyczące przestrzegania przez dostawcę usług medialnych odpowiednich standardów redakcyjnych.

54. Informacje te mogłyby obejmować wskazanie, czy dany dostawca usług medialnych jest członkiem danego mechanizmu lub jest nim objęty, a także czy podlega kodeksom postępowania lub innym instrumentom określającym obowiązujące standardy redakcyjne.

55. W przypadku gdy dostawca VLOP zasięgnął opinii właściwych organów krajowych lub przedstawicieli mechanizmu współregulacji lub samoregulacji, a podmioty te potwierdziły, że dany dostawca usług medialnych podlega wymogom regulacyjnym lub stosuje się do wymogów współregulacji lub samoregulacji, deklarację należy przyjąć niezwłocznie, pod warunkiem że spełnione zostały również wszystkie pozostałe elementy wymienione w art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów.

7. **UDZIAŁ ORGANIZACJI SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO ORAZ ORGANIZACJI FACT-CHECKINGOWYCH**

56. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego oraz organizacje fact-checkingowe mogą odgrywać istotną rolę w zwalczaniu dezinformacji oraz zagranicznych manipulacji informacjami i ingerencji w informacje. Mogą pomóc w ocenie i weryfikacji treści internetowych oraz w zapewnieniu społeczeństwu dostępu do dokładnych, rzetelnych i wiarygodnych informacji.

57. Zgodnie z motywem 53 europejskiego aktu o wolności mediów Komisja zachęca dostawców VLOP, aby w celu zminimalizowania ryzyka potencjalnego nadużywania funkcji składania deklaracji współpracowali z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego posiadającymi odpowiednią wiedzę i doświadczenie w dziedzinie mediów oraz aby przestrzegali standardów w zakresie metodyki, etyki i przejrzystości. Takie organizacje mogłyby obejmować: (i) organizacje społeczeństwa obywatelskiego działające na szczeblu unijnym lub krajowym w dziedzinie wolności i pluralizmu mediów; (ii) organizacje rozwijające umiejętność korzystania z mediów oraz (iii) organizacje fact-checkingowe, takie jak organizacje należące do Europejskiego Obserwatorium Mediów Cyfrowych (EDMO) ([11]) lub Europejskiej sieci norm weryfikacji informacji (EFCSN) ([12]).

58. Dostawcy VLOP powinni rozważyć ustanowienie wyspecjalizowanych kanałów konsultacji i wymiany informacji z odpowiednimi organizacjami, takimi jak te, o których mowa w poprzednim punkcie. W tym celu dostawcy VLOP mogliby wyznaczyć konkretne i wyspecjalizowane punkty kontaktowe, aby umożliwić tym organizacjom sygnalizowanie wszelkich kwestii, które zidentyfikują podczas przeglądu publicznie dostępnych deklaracji.

59. W tym celu dostawcy VLOP powinni rozważyć zapewnienie mechanizmów informacji zwrotnej na potrzeby odpowiednich działań następczych z udziałem odpowiednich organizacji, takich jak organizacje, o których mowa w pkt 57. Obejmowałoby to co najmniej przesłanie im potwierdzenia otrzymania zgłoszenia i poinformowanie ich o działaniach następczych w związku z takim zgłoszeniem.

([11]) EDMO | Europejskie Obserwatorium Mediów Cyfrowych.

([12]) EFCSN | European Fact-Checking Standards Network Project – European Fact-Checking Standards Network Project [Projekt Europejskiej sieci norm weryfikacji informacji – Projekt Europejskiej sieci norm weryfikacji informacji]..

60. Współpraca między dostawcami VLOP a odpowiednimi organizacjami, takimi jak te, o których mowa w pkt 57, musiałaby być przejrzysta. W tym celu dostawcy VLOP mogliby przedstawić publicznie dostępny wykaz organizacji, z którymi współpracują.

61. Komisja zachęca również odpowiednie organizacje, takie jak organizacje, o których mowa w pkt 57, by działały w charakterze pośredników między dostawcami VLOP a osobami fizycznymi, pracownikami naukowymi, badaczami i innymi zainteresowanymi stronami, które mogą zidentyfikować problemy związane z przestrzeganiem przez dostawcę usług medialnych elementów zadeklarowanych na podstawie art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów potencjalnie wymagających dalszej analizy. W takich przypadkach odpowiednie organizacje, takie jak te, o których mowa w pkt 57, powinny korzystać z dostępnych kanałów konsultacji i wymiany informacji przewidzianych w niniejszej sekcji, by zwrócić uwagę dostawców VLOP na daną kwestię.

62. Komisja uznaje, że Rada powinna przyczynić się do identyfikacji najbardziej odpowiednich organizacji, które mogłyby współpracować z dostawcami VLOP. Można to realizować w ramach zorganizowanego dialogu między dostawcami VLOP, przedstawicielami dostawców usług medialnych oraz przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, o którym to dialogu mowa w art. 19 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów.

8. **WNIOSKI**

63. Komisja jest w pełni zaangażowana w zapewnienie skutecznego stosowania art. 18 europejskiego aktu o wolności mediów. Celem niniejszych wytycznych jest ułatwienie wdrożenia funkcji składania deklaracji, o której mowa w art. 18 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów, z korzyścią dla wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron.

64. Komisja będzie monitorować wdrażanie niniejszych wytycznych, w tym poprzez uwzględnianie wszelkich powiązanych zmian i doświadczeń omawianych w ramach zorganizowanych dialogów, o których mowa w art. 19 ust. 1 europejskiego aktu o wolności mediów, oraz zmieniać niniejsze wytyczne w razie potrzeby.